

Uchwała Nr 70/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 22 stycznia 2015 r.

w sprawie wniosku Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „pielęgniarstwo”
prowadzonym na Wydziale Nauk o Zdrowiu na poziomie studiów pierwszego stopnia

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku **Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na **Wydziale Nauk o Zdrowiu** na poziomie studiów pierwszego stopnia, **nie uzasadniają odstąpienia od oceny warunkowej** sformułowanej w Uchwale Nr 704/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 października 2014 r. Utrzymanie warunkowej oceny programowej jest uzasadnione podtrzymaniem ocen kryteriów oceny programowej dotyczących programu studiów i wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, które uzyskały ocenę „znacząco”.

W Uchwale Nr 704/2014 sformułowano zarzuty dotyczące:

A. Błędów i niedociągnięć w konstrukcji programu studiów, w tym:

1. Niewłaściwej merytorycznej kolejności, w tym Pedagogiki, Socjologii, Filozofii i etyki zawodu pielęgniarki, Dietetyki oraz Farmakologii. Przedmioty te powinny być realizowane przed rozpoczęciem kształcenia praktycznego (zajęć praktycznych i praktyk zawodowych), aby umożliwić studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów tego kształcenia;

Stanowisko Uczelni

„Komisja Programowo-Dydaktyczna, po przeanalizowaniu programu studiów na rok akademicki 2012/2013 dokonała zmian w postaci przesunięcia dwóch przedmiotów ważnych dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w realizacji kształcenia praktycznego: Dietetyka oraz Farmakologia. Komisja Programowo - Dydaktyczna uznała również za priorytetowe kształcenie na I roku studiów w ramach przedmiotów: Anatomia, Biochemia i biofizyka, Patologia, Fizjologia, Zdrowie publiczne, Psychologia. Dietetyka oraz Farmakologia przesunięto w planie studiów: z sem. VI na sem. II – Dietetyka, z sem. V na sem. III - Farmakologia. Władze Uczelni zapewniły, że „Wskazówki przekazane przez Polską Komisję Akredytacyjną, z uwagi na datę przesłania raportu (8 sierpnia 2014 r.), zostaną dokładnie przeemyślane i przedyskutowane przez Komisję Programowo - Dydaktyczną, co stworzy możliwość wprowadzenia odpowiednich zmian od roku akademickiego 2015/2016.” W opinii Władz Uczelni nie było możliwości odpowiedniej zmiany programu studiów od

roku akademickiego 2014/2015, bowiem Raport z wizytacji został dostarczony Uczelni zbyt późno, już po podjęciu przez Senat Uczelni uchwały z dnia 6 sierpnia 2014 roku.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia dokonała istotnych, zalecanych w uchwale Prezydium PKA zmian w programie i planie studiów, które pozwolą na realizowanie przedmiotów ogólnomedycznych przed rozpoczęciem praktycznego kształcenia zawodowego. Zmiany te, ze względu na datę wpłynięcia Raportu Zespołu oceniającego do Uczelni, mogą być zrealizowane dopiero od roku akademickiego 2015/2016.

Należy zatem uznać, że przedstawione wyjaśnienia i wprowadzone zmiany uzasadniają odstąpienie od zarzutu, jednakże z zaznaczeniem, że odpowiednie zmiany programowe zostaną wprowadzone dopiero począwszy od roku akademickiego 2015/2016.

2. „Z planu studiów stacjonarnych nie wynika, w którym semestrze student będzie realizował samokształcenie (BUNA) i w jakim wymiarze godzin. Nie można też wskazać liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje w poszczególnych semestrach na studiach niestacjonarnych „pomostowych”;

Stanowisko Uczelni:

Uczelnia przyznała, że w ogólnych planach studiów dane te nie zostały zamieszczone, były natomiast dostępne w planach szczegółowych dla przedstawicieli Polskiej Komisji Akredytacyjnej podczas wizytacji. Uczelnia zobowiązała się do ujednolicenia obu planów tak, aby w jednym dokumencie widoczne były wszystkie dane. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączone zostały odpowiednie ogólne i szczegółowe plany studiów zarówno w trybie stacjonarnym, jak też niestacjonarnym, w tym dla studiów niestacjonarnych pomostowych (ścieżki A i C).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła wymagane informacje poprzez dołączenie uzgodnionych treściowo ogólnych i szczegółowych planów studiów.

W związku z przedłożonymi dokumentami są podstawy do odstąpienia od zarzutu, bowiem Uczelnia przedstawiła wymagane informacje dotyczące wskazania semestru realizacji samokształcenia oraz przewidzianej liczby godzin, a także liczby punktów ECTS uzyskiwanych w poszczególnych semestrach studiów niestacjonarnych pomostowych.

3. „Nakład pracy studenta określony w planie studiów niestacjonarnych „pomostowych” oraz liczba punktów ECTS w poszczególnych semestrach nie są zgodne z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) oraz rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187).”

Stanowisko Uczelni:

„Program kształcenia dla studiów pomostowych dla wszystkich ścieżek A, B i C został opracowany i uchwalony uchwałą Senatu PSW w Kwidzynie; gdzie spełnione są zapisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 05 10 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.” Uczelnia

przytoczyła odpowiedni fragment programu kształcenia wyjaśniający wskazane uwagi:
„Program studiów dla kierunku pielęgniarstwo w ramach studiów pomostowych o profilu praktycznym studia I stopnia określa:

Forma studiów: studia niestacjonarne

Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów: program studiów realizowany jest w trzech ścieżkach:

A - 2 semestry, 180 punktów ECTS, po 90 punktów w semestrze;

B- 3 semestry, 180 punktów ECTS, po 60 punktów w semestrze;

C- 2 semestry, 180 punktów ECTS, po 90 punktów w semestrze;

Moduły kształcenia: program studiów opiera się na podziale zajęć wg grup przedmiotów zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych (...).

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów: stanowi to - przy wykluczeniu punktów ECTS w ramach samokształcenia i praktyki zawodowej odpowiednio dla ścieżek:

Ścieżka A - 144 punkty ECTS

Ścieżka B - 126 punktów ECTS

Ścieżka C - 130 punktów ECTS

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych: stanowi to stosownie ścieżek:

Ścieżka A - 44 punkty ECTS

Ścieżka B - 49 punktów ECTS

Ścieżka C - 48 punktów ECTS

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych: przy zakwalifikowaniu całości kształcenia praktycznego stanowi to dla poszczególnych ścieżek:

Ścieżka A - 41 punktów ECTS

Ścieżka B - 50 punktów ECTS

Ścieżka C - 51 punktów ECTS

Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów: stanowi to 1 punkt ECTS

Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego:

Zgodnie ze standardem kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo zajęcia w ramach wychowania fizycznego są nieobowiązkowe i program kształcenia nie przewiduje minimalnej liczby punktów ECTS w ramach tego przedmiotu. Istnieje jednak możliwość uczestniczenia w zajęciach sportowych - dla osób zainteresowanych Uczelnia stwarza takie możliwości. Powiślańska Szkoła Wyższa w Kwidzynie w ramach podpisanej umowy z Kwidzyńskim Centrum Sportu i Rekreacji wynajmuje sale gimnastyczne na zajęcia wychowania fizycznego i sportów obronnych oraz basen do zajęć nauki pływania.

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk w przypadku gdy program kształcenia przewiduje praktyki:

Wymiar kształcenia praktycznego na kierunku pielęgniarstwo w ramach studiów pomostowych jest różny w zależności od ścieżki kształcenia:

Ścieżka A - 750 godzin, w tym 80 godzin ZP oraz 670 godzin PZ;

Ścieżka B - 1420 godzin, w tym 240 godzin ZP oraz 1180 godzin PZ;

Ścieżka C - 1195 godzin, w tym 155 godzin ZP oraz 1040 godzin PZ.”

Komisja Programowo-Dydaktyczna zasugerowała brak korelacji między dwoma aktami normatywnymi:

rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkole pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej, gdzie wskazana jest liczba semestrów oraz liczba godzin do realizacji dla poszczególnych ścieżek kształcenia oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta.”

Stanowisko Prezydium PKA

Program kształcenia dla studiów pomostowych dla wszystkich ścieżek A, B i C został przyjęty uchwałą Senatu PSW w Kwidzynie. Uczelnia przedstawiła szczegółowy opis obowiązującego programu spełniającego wymagania rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Ustalając program kształcenia na studiach pomostowych Uczelnia kierowała się szczególnymi regulacjami dotyczącymi kształcenia w tym systemie, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, o którym mowa powyżej, zawierającym regulacje pozwalające na uznanie efektów kształcenia uzyskanych przez pielęgniarki w szkołach medycznych wskazanych w tym rozporządzeniu i poprzez wykonywanie tego zawodu.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia Uczelni Prezydium **uchyla zarzut** w omawianym zakresie.

4. „Znaczna część zajęć teoretycznych realizowana jest tylko w formie wykładów, podczas gdy w ich ramach powinny być także kształtowane umiejętności praktyczne. Dotyczy to np. takich przedmiotów jak: Podstawy ratownictwa medycznego” (na studiach stacjonarnych) „Ratownictwo medyczne” (na studiach niestacjonarnych „pomostowych”) i „Badania fizykalne” (zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych „pomostowych”);

Stanowisko Uczelni:

„Zajęcia teoretyczne prowadzone są głównie w postaci wykładów. W planach przyjętych przez Powiślańską Szkołę Wyższą konwersatoria mają charakter ćwiczeniowy. W ramach przedmiotów: ratownictwo medyczne oraz badanie fizykalne dla studiów stacjonarnych zaplanowane są konwersatoria (ćwiczenia): Ratownictwo medyczne - 12 godz. Badania fizykalne - 15 godz. Zajęcia te mają charakter praktyczny, realizowane są w salach ćwiczeń pielęgniarskich.

Od roku akademickiego 2015/2016 punkty ECTS zdobyte podczas realizacji konwersatoriów z w/w przedmiotów zostaną włączone do łącznej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych. Z uwagi na duże doświadczenie zawodowe studentów studiujących na studiach pomostowych zarówno jeden przedmiot jak i drugi realizowane są do tej pory w formie wykładowej. Komisja Programowo - Dydaktyczna jest na etapie analizowania problemu w kierunku zwiększenia liczby godzin realizowanych na studiach pomostowych o charakterze praktycznym (konwersatoria - ćwiczenia). Podjęte decyzje wejdą w życie z początkiem roku akademickiego 2015/2016.”

Stanowisko Prezydium PKA

Wyjaśnienia przedstawione przez Uczelnię odnoszące się do zajęć praktycznych nie zmieniają faktu, że większość zajęć jest prowadzonych głównie w postaci wykładów. Do tej pory Uczelnia nadała charakter konwersatoryjno/ćwiczeniowy jedynie zajęciom dydaktycznym w ramach dwóch przedmiotów. Komisja Programowo-Dydaktyczna jest zaś dopiero w fazie poszukiwania odpowiednich form zajęć dla pozostałych przedmiotów. **W tej sytuacji zarzut**, odnoszący się do toku kształcenia w roku akademickim 2013/2014 oraz w roku akademickim 2014/2015 - **należy podtrzymać**.

5. „Korekty wymaga sylabus przedmiotu „Promocja zdrowia” - zmian wymagają treści kształcenia (powtarzanie tych samych treści kształcenia podczas samokształcenia i wykładu), oczekiwane efekty i warunki oraz formy zaliczenia. Ponadto treści kształcenia w przedmiocie „Badania w pielęgniarstwie” wykraczają poza ustalone efekty przedmiotowe.”

Stanowisko Uczelni

„Sylabusy do wskazanych przedmiotów: Promocja zdrowia oraz Badania w pielęgniarstwie są w trakcie dostosowywania do przekazanych uwag.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła poprawionych sylabusów, zatem **zarzut należy podtrzymać**.

B. W przypadku kryterium dotyczącego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości ocenę „znacząco” uzasadniały następujące zarzuty:

1. „Nie wszyscy pracownicy dydaktyczni są poddawani ocenie ankietowej. Ankiety prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów dotyczą tylko studiów pomostowych i objęto nimi wszystkie osoby z tytułem zawodowym magistra i jedną ze stopniem naukowym doktora;”

Stanowisko Uczelni

Zgodnie z Zasadami Prowadzenia Badań Ankietowych przyjętymi przez Senat Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie (uchwała nr 2/X/12/S z 15.10.2012 r., § 3, pkt. 3): „Ocenie podlegają zajęcia prowadzone przez wszystkich nauczycieli akademickich przy zachowaniu naczelnej zasady, że każdy nauczyciel jest oceniany co najmniej raz na 3 lata”. W praktyce, większość nauczycieli jest poddawana ocenie częściej niż wymóg minimalny. Pragniemy zauważyć, że duża część nauczycieli akademickich prowadzi zajęcia na kierunkach Pielęgniarstwo i Ratownictwo medyczne, a więc oceny ankietowe podlegałyby dublowaniu. Oprócz ocen ankietowych, dokonywane są także hospitacje zajęć przez Władze Wydziału i kierowników zakładów. Dokumentacja oceny ankietowej za ostatnie semestry jest bardzo obszerna, gdyż obejmuje 6 segregatorów. Można przypuścić, że ze względu na nadmiar dokumentacji Komisja PKA nie zauważyła, że ocenie ankietowej poddano prowadzących zajęcia na studiach pełnych tak jak i na ”pomostowych”. Na kierunku Pielęgniarstwo, studia stacjonarne i niestacjonarne pełne – nie pomostowe) w ostatnich trzech semestrach poddano ocenie na poszczególnych latach studiów następujące liczby przedmiotów i nauczycieli:

Rok akademicki 2013/2014, semestr zimowy

I rok: 3 przedmioty, 3 nauczycieli, 2 mgr pielęgniarstwa i 1 dr

II rok: 4 przedmioty, 4 nauczycieli, 4 z tytułem dr

III rok: 3 przedmioty, 5 nauczycieli; 2 dr, 3 mgr

Razem: 10 przedmiotów, 12 nauczycieli akademickich., w tym 7 z tyt. dr, 5 mgr.

Rok akademicki 2013/2014 semestr letni

I rok: 3 przedmioty, 4 nauczycieli, 1 prof., 1 dr, 2 mgr

II rok: 4 przedmioty, 5 nauczycieli, 2 dr, 3 mgr

III rok: 1 przedmiot, 1 nauczyciel akademicki z tytułem dr

Razem: 8 przedmiotów, 10 nauczycieli akademickich, w tym 1 prof., 4 dr, 5 mgr

Rok akademicki 2012/2013, semestr zimowy

I rok: 2 przedmioty, 2 nauczycieli z tyt. dr

II rok: 3 przedmioty, 4 nauczycieli, 2 dr, 2 mgr

III rok: 3 przedmioty, 3 nauczycieli, 2 dr, 1 mgr

IV rok: 1 przedmiot, 1 nauczyciel z tyt. dr,

Razem: 9 przedmiotów, 10 nauczycieli, 7 z tyt. dr, 3 mgr.”

Stanowisko Prezydium PKA

Zarzut dotyczył obowiązku wynikającego z art. 132 ust. 3 ustawy – Prawo szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych studenci mają dokonywać oceny nauczycieli akademickich (zasady dokonywania tej oceny powinny wynikać ze statutu). Przedstawione wyjaśnienia nie mogą być uznane za satysfakcjonujące. Wykazują one jedynie, że poszczególne grupy nauczycieli były poddawane na zasadzie reprezentatywności badaniom ankietowym, podczas gdy badania te powinny objąć wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. W tej sytuacji **zarzut należy podtrzymać.**

2. „Jakkolwiek przedstawiono wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, to nie udokumentowano dowodów jego działania i nie uwzględniono jego wpływu na zarządzanie jakością kształcenia i kształtowanie kultury jakości.”

Stanowisko Uczelni:

„W Powiślańskiej Szkole Wyższej został opracowany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, przyjęty Uchwałą Senatu nr 2/X/12/S z dnia 15 października 2012 r. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem systemu sprawuje Rektor. Dla realizacji zadań wynikających z Systemu powołani zostali zarządzeniami Rektora: koordynator ds. jakości kształcenia (1.10.2012), 6-cio osobowa komisja ds. jakości kształcenia (15.09.2013) oraz 7-mio osobowa komisja programowo-dydaktyczna (15.09.2013). Koordynator ds. jakości kształcenia składa Senatowi Uczelni sprawozdanie z funkcjonowania systemu, które jest przedmiotem obrad senatu.

Zdajemy sobie sprawę z faktu, że powołane organy kolegialne i jednoosobowe tworzą strukturę, którą trzeba przekształcić i udoskonalić tak aby stała się sprawnym systemowym instrumentem analizy i oceny jakości kształcenia. W bieżącym roku akademickim Władze Uczelni i Wydziału zobowiązują się do intensyfikacji działań o charakterze analityczno-diagnostycznym, w którym identyfikowane słabe strony systemu zapewnienia jakości kształcenia będą skutecznie eliminowane.

Członkowie Senatu na ostatnim posiedzeniu wskazali na konieczność częstego zwoływania posiedzeń Komisji ds. Jakości Kształcenia w celu cyklicznych przeglądów programów kształcenia pod kątem realizacji założonych efektów kształcenia zarówno z inicjatywy interesariuszy wewnętrznych (władze wydziału, wykładowcy, studenci) jak i interesariuszy zewnętrznych (pracodawcy, absolwenci).

Prace każdej komisji wchodzącej w strukturę wewnętrznego systemu ds. jakości kształcenia są protokolowane. Podjęto decyzję, że prace każdej komisji na koniec semestru będą raportowane.

Raporty te będą przekazywane Koordynatorowi ds. jakości kształcenia. Na podstawie tych raportów Koordynator będzie sporządzał raport ogólny z działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia zgodziła się z twierdzeniem, że dotychczasowa struktura zarządzania jakością kształcenia powinna być przekształcona i udoskonalona tak, by stała się skutecznym systemowym instrumentem analizy i oceny jakości kształcenia. Obecnie wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia nie funkcjonuje prawidłowo, czego potwierdzeniem są stwierdzone niedociągnięcia programowe. Niedociągnięcia te nie zostały odpowiednio wcześniej wychwycone przez organy systemu zapewnienia jakości kształcenia; ich identyfikacja jest rezultatem wizytacji Zespołu oceniającego. Podobne niedociągnięcia Zespół stwierdził w odniesieniu do funkcjonowania instrumentów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia: okresowych ocen nauczycieli, ankiet ewaluacyjnych oraz hospitacji zajęć dydaktycznych. **Brak jest zatem podstaw do odstąpienia od zarzutu.**

Konkluzja

W związku z podtrzymaniem części zarzutów dotyczących programu studiów, a także funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, brak jest podstaw do zmiany oceny „znaczaco” kryteriów 3 oraz 8 oceny programowej, a w konsekwencji do odstąpienia od warunkowej oceny programowej. Ponadto należy dodać, że nawet w odniesieniu do zarzutów, od których Prezydium PKA odstąpiło, Uczelnia dopiero zobowiązała się do wprowadzenia odpowiednich zmian z początkiem roku akademickiego 2015/2016. Stanowi to dodatkowe uzasadnienie utrzymania oceny warunkowej oraz przeprowadzenia kolejnej wizytacji kierunku „pielęgniarstwo” w kolejnym roku akademickim.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki